

Verslag Regionale Muziekdag

20 januari 2024 – ArtEZ Conservatorium Zwolle

PRINSES CHRISTINA
CONCOURS

Inleiding

Op 20 januari 2024 kwamen zo'n 50 muziekdocenten, muziekschooleigenaren en coördinatoren uit de regio bijeen tijdens de Regionale Muziekdag georganiseerd door het Prinses Christina Concours en het ArtEZ Conservatorium Zwolle. Ze luisterden naar vier sprekers werkzaam binnen uiteenlopende vormen van naschools muziekonderwijs en gingen vervolgens in gesprek. In dit verslag lees je een impressie.

Doel: kennisdelen, inspireren en netwerken

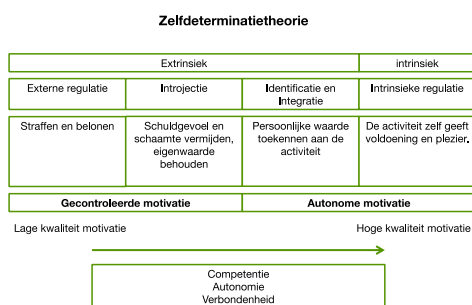
Het muziekdocentschap is soms een eenzaam beroep. In het veranderend werkveld wil het Prinses Christina Concours investeren in het bij elkaar brengen van docenten. Onder andere door het organiseren van docentendagen die dienen als docentenkamer waarbinnen muziekdocenten van gedachten kunnen wisselen over hun beroepspraktijk.

Het ArtEZ Conservatorium werkt in het kader van bijvoorbeeld educatieve stages samen met docenten uit de regio en vindt het belangrijk goed op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen binnen het educatieve werkveld. Zo kan het onderwijs binnen het conservatorium zo goed mogelijk aansluiten op de beroepspraktijk.

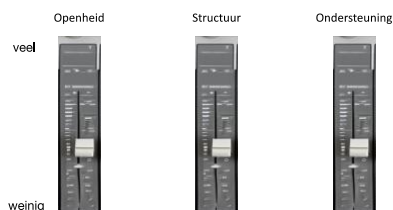
Motivatie | Ruimte bieden in de muziekles

Door Imre Kruis

In zo'n drie kwartier nam Imre de luisteraars mee in de zelfdeterminatietheorie en autonomie-ondersteunend onderwijs. We bespraken strategieën zijn om autonomie te ondersteunen, bijvoorbeeld door het geven van kansen voor zelfsturing van de leerling, maar ook de aandacht voor het 'waarom' van muzikale oefeningen. Samen met het ondersteunen van gevoelens van verbondenheid en competentie kun je als docent op deze manier voorwaarden scheppen voor meer autonome en uiteindelijk intrinsieke motivatie. Want dat is eigenlijk hoe het werkt. Om John Biggs te citeren: "Motivatie is geen voorwaarde, maar een gevolg van goed lesgeven."

Strategieën voor het verlenen van autonomie

Ook werd de Curious Minds benadering benoemd waarbinnen nieuwsgierigheid wordt gezien als motor van leren. Deze theorie stelt dat je meer betrokkenheid van leerlingen creëert wanneer je lessen inricht met meer openheid. Verbale openheid (het stellen van open vragen), maar ook muzikale openheid. Met het bieden van ruimte in de muziekles is niet elke muziekdocent opgevoed. Er is dan ook sprake van een spanningsveld tussen de natuurlijke neiging van veel muziekdocenten die op basis van ervaring weten 'wat goed is voor de leerling' en de insteek waarbij je als docent nieuwsgierigheid ziet als motor voor leren en waarbij je van tevoren niet weet waar je uitkomt. Hoe je als docent in het dagelijks leven binnen dit spanningsveld te bewegen blijkt interessant onderwerp van gesprek.

Verder lezen?

- Artikel: [Herman Veenker – Ruimte bieden in de instrumentale muziekles](#)

Popschool Harderwijk | Muziek in het sociaal domein

Door Jeffrey Migchielsen

Popschool Harderwijk is actief in de vrije tijd, het onderwijs en sociaal domein. Jeffrey vertelt hoe de Popschool is ontstaan en dat deze tegenwoordig in het voormalig gemeentehuis in Harderwijk huist. Binnen het sociaal domein draait de Popschool de projecten Muziek in de Wijk, Laatbloeiers, Faders-Up! en Hip Hop naar binnen/U-create. Voor het laatste project werd bewust een andere naam gekozen dan 'Popschool Harderwijk' om jongeren beter aan te kunnen spreken.

U-create organiseert inloopavonden, opnamesessies en schrijverskampen in 'levensechte omgevingen'. Het werkt volgens Jeffrey alleen wanneer er echt muziek gemaakt en gereleased wordt in een echte studio. Mooi om te zien is dat de ontwikkelingen rondom U-create ook weer invloed hebben op de popschool. Daar worden nu ook DJ-lessen aangeboden. Volgens Jeffrey is het daarnaast essentieel om jongeren te benaderen op basis van gelijkwaardigheid.

De
muziekschool
als
community
hub

- Jongeren verbinden op basis van gelijkwaardigheid
- Autonom
- Creëer maak- en ontmoetingsplekken
- Levensechte leeromgeving
- Content door de doelgroep
- product-portofolio

Binnen het project Faders Up wordt de muziekschool ingezet als dagbestedingslocatie in samenwerking met zorginstellingen. De lokalen staan overdag toch vaak leeg. Er worden op deze manier geen grote aantallen mensen bereikt, maar voor degenen die de muziekschool als dagbestedingslocatie gebruiken is het van onschatbare waarde. 'De bezoekers krijgen hun autonomie terug.' Aldus Jeffrey. Jeffrey zit veel om tafel met de gemeente en leert daarbij steeds beter de taal van beleidsmakers spreken.

Verder lezen?

- <https://popschoolharderwijk.nl>
- <https://u-create.nl>

BLINK Kunstcollectief | Zelf het roer in handen

Door Inge de Vries.

Nog geen jaar geleden vroeg Scala centrum voor de Kunsten, actief in onder andere de gemeenten Meppel en Hoogeveen faillissement aan. Hobodocent Inge de Vries maakte het van dichtbij mee en werkt nu samen met andere docenten in BLINK kunstcollectief. Ze vertelde ons over het gedwongen ZZP-schap. *“Sommigen zijn ervoor geboren, veel van ons zouden niets liever willen dan een fijne baan in loondienst. (...) Maar tegelijkertijd is het mooi om te zien dat veel van ons ook merken hoe tof het is om zélf het roer in handen te hebben. Heb je een gaaf idee, dan kun je het uitvoeren. Je hoeft het niet eerst over diverse schijven te overleggen en te wachten op goedkeuring.”*

Inge vertelt dat er goede gesprekken zijn met de gemeenten en dat BLINK daarbij (net als in Harderwijk) heeft moeten leren om de taal van de gemeente te spreken. Wat erg hielp: de gemeente kocht de faillissementsboedel van Scala op zodat de docenten die konden gebruiken. Inmiddels is er een beetje financiële ruimte voor coördinatie en subsidie voor de huur van locaties waardoor docenten elkaar blijven tegenkomen en leerlingen leskrijgen op plekken waar veel muziek klinkt.

De docenten in het collectief spraken af dat ze geen lessen geven onder de € 55,- per uur. De huidige constructie heeft duidelijke voor- en nadelen. Je kunt kritische vragen stellen over de arbeidspositie van docenten en financiële toegankelijkheid van de muzieklessen. Tegelijkertijd geeft de wendbaarheid van het collectief, de goodwill van gemeente en samenleving ook positieve energie.

Verder lezen?

- <https://blinkkunstcollectief.nl>

Amphion Cultuurbedrijf | Wat maakt jou een goede docent?

Door Martine Haitjema

Martine is programmaleider Educatie bij Amphion Cultuurbedrijf in Doetinchem. Ze vertelt over de vormgeving van het cultuur- en muziekonderwijs op haar instituut en laat een aantal prikkelende stellingen zien waarop de aanwezigen kunnen reageren:

- Een leerling moet iedere dag oefenen, anders heeft muziekles geen nut.
- Muziekles moet voor iedereen toegankelijk zijn, daarom moet de overheid dit flink subsidiëren.
- Als docent moet ik ervoor zorgen dat ik een leerling zo goed mogelijk een instrument laat bespelen.

Het leidt tot een mooi gesprek rondom kernvragen als: wat is mijn rol als docent in het leven van een leerling? Wat maakt iemand een 'goede' docent, welke vaardigheden doen er echt toe? Samenhangend daarmee vragen we ons af welke competenties een docent die bij Amphion wil

werken zou moeten bezitten. Zeker is dat je als docent bij Amphion verder moet kunnen kijken dan het doceren van alleen ambachtelijke vaardigheden op het instrument.

Martine zegt dat Amphion veel van docenten vraagt. Tegelijkertijd ziet ze voor zichzelf ook een verantwoordelijkheid. Namelijk om te zorgen voor goede omstandigheden door docenten in dienst en niet alleen te werken met ZZP'ers en door ruimte te geven voor overleg.

Verder lezen?

- <https://www.amphion.nl>

Inspiratiebronnen

Aanwezigen werden gevraagd om hun favoriete inspiratiebronnen te noteren. Dat mochten boeken, video's of personen zijn.

- o Podcast (Duits): 'Voll motiviert' – Der Musikpädagogikpodcast Verband Deutscher Musicschulen und Kristin Thielemann
- o Boek: Dit is Jaap. In- en excentrieke motivatie
- o Youtube: Jacob Collier explains music theory in 5 different levels
- o Youtube: Maan helpt gitariste tijdens Knoopgala
- o Spelvormen: Verstokkertje, [Fruitritmes](#) en Co-ritmes/melodieën
- o Boek: How to make it in the new music business – Ari Herstand
- o Boek: Lessons – Ian McEwan
- o Boek: Wiskunde in de muziek – Javier Arbones
- o Youtube: video's van Ken Robinson (creativiteit)
- o Boek: Uncommon Sense Teaching van Oakley, Rogowsky, Sejnowski
- o Documentaire: 2Doc over Ton Koopman
- o Boek: Carol Dweck – Mindset Teaching
- o Boek: Suzan Lutke – Als de muziek er al is
- o Youtube: András Schiff explains Bach

Tot slot

Het is waardevol voor ons om in gesprek te gaan met docenten en te luisteren naar wat docenten te vertellen hebben. Achter elke jonge musicus schuilt een docent/inspirator en die willen we vieren en ondersteunen waar we kunnen. Zonder muziekdocenten was er geen volgende generatie musici. Uit de gesprekken op de Regionale Muziekdag Zwolle blijkt maar weer hoe docenten zich met hart en nieren blijven inzetten voor leerlingen.

Het Prinses Christina Concours wil iedereen graag uitnodigen om zich kosteloos aan te sluiten bij Kies Je Instrument, ons nieuwe online platform om docenten en leerlingen met elkaar te verbinden. Kijk hiervoor op www.kiesjeinstrument.nl en mail met vragen naar info@kiesjeinstrument.nl.